

26. 3. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu cizince z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin

Základním typem pobytového oprávnění, který občanům třetích zemí[1] umožňuje přechodný pobyt na území České republiky po dobu delší než 6 měsíců, je povolení k dlouhodobému pobytu. Podle posledních dostupných statistik Ministerstva vnitra podalo jen v roce 2013 žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, případně o prodloužení jeho platnosti, více než 60 tisíc cizinců.[2] Cílem mého příspěvku je seznámit čtenáře s důsledky, které zákon č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. [326/1999](#) Sb.“), spojuje s pravomocným odsouzením cizince s dlouhodobým pobytem pro trestný čin.

Soudní vyhoštění

Jedním z trestů, které zákon č. [40/2009](#) Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), umožňuje soudu uložit pachateli trestného činu, je i trest vyhoštění. Trest vyhoštění lze podle § 53 trestního zákoníku uložit jako trest samostatný za jakýkoliv trestný čin nebo vedle jakéhokoliv trestu mimo trest zákazu pobytu. Tento trest lze uložit pouze pachateli, který není občanem České republiky. Soud může podle § 80 odst. 2 trestního zákoníku uložit trest vyhoštění ve výměře od jednoho roku do deseti let, anebo na dobu neurčitou, s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, možnostem nápravy a poměrům pachatele a ke stupni ohrožení bezpečnosti lidí, majetku nebo jiného obecného zájmu. Trest vyhoštění nelze uložit v případech uvedených v § 80 odst. 3 trestního zákoníku. Jedná se např. o případy, kdy byl pachateli udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zákona č. [325/1999](#) Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, nebo se nepodařilo zjistit státní příslušnost pachatele.

Důsledky soudního vyhoštění z hlediska cizineckého práva

Podle § 62 odst. 1 ve spojení s § 46 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb. platnost povolení k dlouhodobému pobytu zanikne, jakmile nabyl právní moci rozsudek ukládající trest vyhoštění. V případě, že je cizinci, který na území České republiky přechodně pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu, jako trest pravomocným rozsudkem soudu uloženo vyhoštění, tedy žádné následné řízení o zrušení povolení k dlouhodobému pobytu neprobíhá a platnost povolení k dlouhodobému pobytu zanikne ze zákona. Jestliže následně odsouzený, kterému byl pravomocně uložen trest vyhoštění, vykonává trest odnětí svobody, pobývá po dobu výkonu tohoto trestu na území České republiky bez víza.[3]

Pravomocné rozhodnutí soudu o trestu vyhoštění z území má za následek označení odsouzeného cizince za nežádoucí osobu.[4] Cizinec označený za nežádoucí osobu je evidován v evidenci nežádoucích osob. Po dobu, kdy je cizinec evidován jako nežádoucí osoba, mu je odepřen vstup na území České republiky.[5] Policie cizince z evidence nežádoucích osob vyřadí, jestliže bylo pravomocné rozhodnutí soudu o trestu vyhoštění z území vykonáno, po prominutí trestu vyhoštění nebo jeho amnestování prezidentem republiky.[6]

Zrušení povolení k dlouhodobému pobytu cizince z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin

Pravomocné odsouzení cizince, který na území České republiky přechodně pobývá na základě povolení k dlouhodobému pobytu, pro trestný čin, však může mít pro cizince z hlediska zákona č. [326/1999](#) Sb. velice nepříznivé následky i v případech, kdy mu nebude uložen trest vyhoštění. Zákon č. [326/1999](#) Sb. totiž umožňuje, aby bylo takovému cizinci následně povolení k dlouhodobému pobytu zrušeno ve správním řízení.

Soud, který pravomocně rozhodl o odsouzení cizince, má podle § 105 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb. povinnost informovat o této skutečnosti útvar policie příslušný podle místa hlášeného pobytu cizince. V případě cizinců pobývajících na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu policie tuto informaci neprodleně postoupí Ministerstvu vnitra, které následně v případě splnění zákonných podmínek zahájí s cizincem řízení o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu.

Základním důvodem pro zrušení povolení k dlouhodobému pobytu je skutečnost, že byl cizinec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin. V některých případech je pak možné zrušit povolení k dlouhodobému pobytu i tehdy, pokud byl účastník řízení pravomocně odsouzen pro nedbalostní trestný čin, a to pro nesplnění podmínky trestní zachovalosti.

Zrušení povolení k dlouhodobému pobytu cizince z důvodu pravomocného odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu

Jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, zruší Ministerstvo vnitra platnost povolení k dlouhodobému pobytu tohoto cizince podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb.[7] Od 1. ledna 2011 do 9. května 2013 bylo možné podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb. postupovat pouze v případech, kdy byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k trestu odnětí svobody v délce převyšující 3 roky. Novelou zákona č. [103/2013](#) Sb. však s účinností ode dne 10. května 2013 postačuje ke zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb. znovu jakékoliv pravomocné odsouzení cizince pro úmyslný trestný čin, jako tomu bylo do 31. prosince 2010.

Správní orgán není povinen a ani oprávněn zkoumat v průběhu řízení charakter trestné činnosti cizince a další specifika daného případu jako např. spolupráci cizince s orgány činnými v trestním řízení nebo jeho dosavadní bezúhonnost.[8] Rozhodující je sama skutečnost, že byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu.

V případech, kdy správní orgán zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu cizince podle § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb., nemá na rozdíl od postupu podle § 37 odst. 2 zákona č. [326/1999](#) Sb. povinnost posuzovat přiměřenost svého rozhodnutí.[9] Městský soud v Praze k tomu v rozsudku č. j. 9A 222/2010 - 47 ze dne 20. listopadu 2013 uvedl, že „automatické splnění podmínky přiměřenosti důsledků rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu ve vztahu k tomuto důvodu zrušení povolení zákonodárce jednoznačně vyjádřil v dikci ustanovení § 37 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb., tím, že do něj (na rozdíl od druhého odstavce téhož ustanovení) podmínku přiměřenosti nezakotvil. Žalobce si musí uvědomit, že pravomocným rozhodnutím soudu, jímž byl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, bylo nade vše pochybnost deklarováno, že se dopustil protiprávního a pro společnost škodlivého jednání proti zájmům chráněným trestním zákonem, a to dokonce úmyslným jednáním. Celospolečenský význam tohoto zásadního důvodu pro zrušení platnosti povolení cizince k dlouhodobému pobytu vždy nutně převyšuje případný soukromý zájem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, který na území České republiky na základě dříve vydaného povolení

vede.“ Z tohoto důvodu v drtivé většině případů neobstojí ani argumentace cizince porušením jeho práva na respektování soukromého a rodinného života garantovaného článkem 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Výjimkou by mohly být jen mimořádné okolnosti, zejména to, že by se aplikací uvedeného ustanovení zákona č. [326/1999](#) Sb. správní orgán dopustil jednání, které by bylo v rozporu s principy materiálního právního státu, zejména v rozporu s principy lidskosti.[10]

Výjimku z výše uvedeného představuje povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jehož platnost lze z důvodu, že byl nositel tohoto povolení pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu, zrušit pouze za podmínky, že důsledky tohoto rozhodnutí budou přiměřené důvodu pro zrušení platnosti.[11] Obdobně je nutné posuzovat přiměřenost rozhodnutí i v případech zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu ve formě modré karty. [12] [13]

Zrušení povolení k dlouhodobému pobytu cizince z důvodu nesplnění podmínky trestní zachovalosti

Pokud nebyl cizinec pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, může mu být platnost povolení k dlouhodobému pobytu zrušena podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 2 písm. b) s odkazem na § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb., a to z důvodu nesplnění podmínky trestní zachovalosti. Za trestně zachovalého se podle § 174 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb. pro účely tohoto zákona považuje cizinec, který nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu. S ohledem na § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb., se podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 2 písm. b) s odkazem na § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb. postupuje pouze v případech, kdy byl cizinec pravomocně odsouzen za spáchání nedbalostního trestného činu.

Jak již bylo výše uvedeno, je zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu nesplnění podmínky trestní zachovalosti možné pouze tehdy, pokud budou důsledky tohoto rozhodnutí přiměřené důvodu pro zrušení platnosti ve smyslu § 174a zákona č. [326/1999](#) Sb. Ustanovení § 56 odst. 2 zákona č. [326/1999](#) Sb. pak při posuzování přiměřenosti klade důraz na to, aby správní orgán přihlédl zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Správní orgán především zkoumá, jak dlouho cizinec na území České republiky legálně žije a zda na území České republiky pobývají jeho rodinní příslušníci. Právě skutečnost, že má cizinec na území České republiky silné rodinné vazby, je často pro posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí klíčová, tím spíše, pokud na území České republiky žijí nezletilí potomci cizince, kteří jsou na něm po stránce výživy zcela závislí. Je však nutné zdůraznit, že existence rodinných vazeb cizince na území České republiky bez dalšího neznamená, že by nebylo možné cizinci z důvodu nesplnění podmínky trestní zachovalosti platnost povolení k dlouhodobému pobytu zrušit. Vzhledem k tomu, že velká část cizinců nežije na území České republiky osaměle, ale s rodinnými příslušníky, by totiž byl § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb. v praxi jen těžce aplikovatelný.[14]

Platnost povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny a povolení k dlouhodobému pobytu ve formě modré karty nelze z důvodu nesplnění podmínky trestní zachovalosti ve smyslu § 174 zákona č. [326/1999](#) Sb. zrušit.[15] [16]

Důsledky zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu z hlediska cizineckého práva

Podle § 37 odst. 3 zákona č. [326/1999](#) Sb. Ministerstvo vnitra v rozhodnutí, kterým zruší platnost povolení k dlouhodobému pobytu, stanoví lhůtu k vycestování z území a udělí cizinci výjezdní příkaz. Cizinec je povinen ve stanovené lhůtě z území vycestovat. Na rozdíl od situace, kdy je cizinci rozsudkem soudu pravomocně uloženo jako trest vyhoštění, se cizinec, kterému byla zrušena platnost povolení k dlouhodobému pobytu, a to bez ohledu na to, zda podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb. nebo podle § 46 odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 2 písm. b) s

odkazem na § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb., automaticky nestává nežádoucí osobou ve smyslu § 154 zákona č. [326/1999](#) Sb. [17] Cizinec tak sice nemůže získat po dobu, kdy nesplňuje podmínku trestní zachovalosti, dlouhodobé vízum[18] nebo nové povolení k dlouhodobému pobytu, avšak může na území České republiky pobývat alespoň na základě krátkodobého víza, pokud současně není veden v evidenci nežádoucích osob. Celková doba pobytu na území schengenského prostoru na základě krátkodobého víza nesmí překročit tři měsíce (90 dnů) během jakéhokoli šestiměsíčního období (180 dnů).[19] Sama skutečnost, že se cizinec dopustil na území státu trestného činu, za který byl pravomocně odsouzen, totiž není podle nařízení EP a Rady č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech důvodem pro zamítnutí žádosti o vízum. V případě, že je cizinec občanem státu, jehož státní příslušníci jsou osvobozeni od vízové povinnosti na území schengenského prostoru, může krátkodobě v České republice pobývat bez víza.[20]

Pokud cizinec po nabytí právní moci rozhodnutí, kterým mu byl zrušen dlouhodobý pobyt, ve stanovené lhůtě z území České republiky nevycestuje, může být podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2. zákona č. [326/1999](#) Sb. vyhoštěn, a to až na 3 roky. Správní vyhoštění má stejně jako soudní vyhoštění za následek označení cizince za nežádoucí osobu.[21]

Možnosti obrany cizince proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o zrušení povolení k dlouhodobému pobytu

Proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu lze podat v obecné lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí odvolání ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.[22] Rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu není vyloučeno ze soudního přezkumu. Je však nutné upozornit na to, že lhůta pro podání žaloby je na rozdíl od obecné úpravy v soudním řádu správním pouze 30 dnů od doručení rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců o opravném prostředku.[23] Zmeškání této lhůty nelze prominout.

Závěr

Na základě výše uvedeného je zřejmé, že cizinec s dlouhodobým pobytem, který byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu, může být v důsledku tohoto odsouzení nucen opustit Českou republiku i v případě, že mu nebude jako trest uloženo vyhoštění. Přesto je však co do důsledků pro cizince trest vyhoštění závažnější, neboť mu je po dobu výkonu tohoto trestu pobyt na území České republiky zcela odepřen. V případě zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu pravomocného odsouzení pro trestný čin ve správním řízení může cizinec pobývat na území České republiky alespoň na základě krátkodobého víza nebo v rámci krátkodobého pobytu bez víza, avšak pouze tehdy, jedná-li se o cizince nepodléhajícího vízové povinnosti.

Mgr. Tomáš Naiser

[1] Občanem třetí země je občan státu, který není členem EU a zároveň není občanem Lichtenštejnska, Norska, Švýcarska a Islandu.

[2] Ministerstvo vnitra. Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky za rok 2013 [online]. Dostupné z:

<<http://www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-migraci-a-integraci-2013-pdf.aspx>>.

[3] § 18 písm. d) bod 1. zákona č. [326/1999](#) Sb.

[4] § 154 odst. 3 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb.

[5] § 9 odst. 1 písm. f) zákona č. [326/1999](#) Sb.

[6] § 155 odst. 2 zákona č. [326/1999](#) Sb.

[7] U povolení k dlouhodobému pobytu ve formě zaměstnanecké karty se v případě zrušení tohoto povolení z důvodu pravomocného odsouzení za spáchání úmyslného trestného činu postupuje podle § 46e odst. 1 ve spojení s § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb.

[8] Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 34/2011 – 85 ze dne 27. ledna 2012.

[9] Podle § 174a zákona č. [326/1999](#) Sb. při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.

[10] Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 21/2008 – 101 ze dne 18. prosince 2008.

[11] § 46a odst. 2 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb.

[12] § 46f odst. 2 písm. a) zákona č. [326/1999](#) Sb.

[13] Povolení k dlouhodobému pobytu ve formě modré karty se uděluje cizincům za účelem výkonu zaměstnání vyžadujících vysokou kvalifikaci.

[14] Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 7 A 203/2010 – 59 ze dne 12. prosince 2014.

[15] § 46a odst. 2 zákona č. [326/1999](#) Sb.

[16] § 46f odst. 1, 2 zákona č. [326/1999](#) Sb.

[17] Což však nevylučuje, aby byl cizinec ve zvlášť odůvodněných případech označen za nežádoucí osobu na základě § 154 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb.

[18] Pouze v případě splnění některé z podmínek uvedených v § 33 zákona č. [326/1999](#) Sb. je možné udělit cizinci dlouhodobé vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu cizince na území.

[19] Čl. 1 nařízení EP a Rady č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech.

[20] Aktualizovaný seznam států, jejichž občané nepodléhají v případě krátkodobého nevýdělečného pobytu do 90 dnů vízové povinnosti, dostupný na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[21] § 154 odst. 3 písm. b) zákona č. [326/1999](#) Sb.

[22] § 170b odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb.

[23] § 172 odst. 1 zákona č. [326/1999](#) Sb.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](#)

Další články:

- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)